

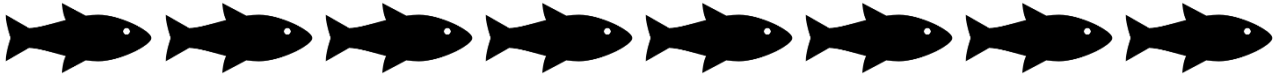
Järvikalojen tunnistus

Alkuvalmistelut: laminoidut kalakuvat lasten nähtävillä, ”järvi” seinällä tai lattialla (esimerkiksi sininen kangas tai paperi), aikuisella kalojen tuntomerkit ja kuvat.

Leikin kulku: Aikuinen kertoo lapsille kaloista tuntomerkkejä ja lapset yrittävät tunnistaa kyseisen kalan. Esimerkiksi: ”Olen raitapaitainen kala, jolla on piikikkäät evät”. Lapset voivat vuorollaan tai yhdessä etsiä oikean kalan kuvien joukosta. Kun kala on tunnistettu, voidaan kysyä lapsilta tietävätkö he kalan nimen? Aikuinen voi myös kertoa kalan nimen (ahven) ja kysyä lapsilta ovatko he syöneet ahventa?

Tämän jälkeen lapset saavat käydä laittamassa kalan järveen. Peliä pelataan niin kauan, että kaikki kalat on tunnistettu ja käyty läpi.

Materiaalin ovat laatineet Seinäjoen ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijat osana projektityötään kurssilla Ravitsemuskasvatus ja -projekti.

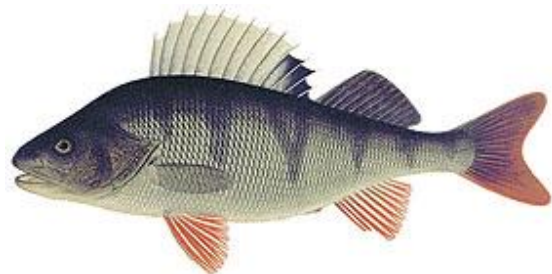

Ahven

Suomen kansalliskala. Tavataan lähes koko Suomessa, aivan pohjoisinta Suomea lukuun ottamatta. Tämä raitapaita nappaa niin mato-onkeen, pilkkiin kuin uistimeenkin, mutta ui suurin joukoin myös katiskaan. Herkullinen savukala.

Näistä tunnistat ahvenen:

1. Raitapaita
2. Piikikäs selkäevä
3. Punaiset vatsaevät ja pyrstö

Hauki

Rantojemme krokotiili ja tunnetuin petokalamme. Sitä tavataan koko Suomen alueella. Ryhtyy saalistamaan muita kaloja 5 cm pituisena parikuisena pikkukalana. Suurimmat hauet painavat yli 15 kg ja ovat tokaluokkalaisen mittaisia. Hauki on vapakalastajan tutuimpia saaliskaloja.

Näistä tunnistat hauen:

1. Pitkä ja sukkulamainen ruumis
2. Evät vartalon peräpäässä
3. Suuri pää, silmät, kita ja hampaat

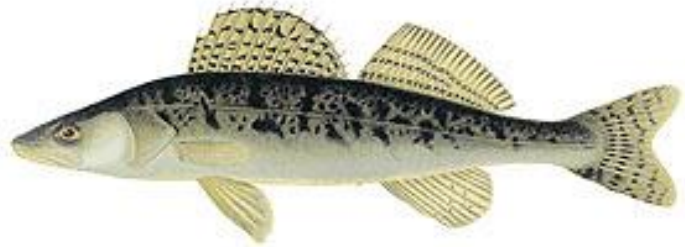

Kuha

Sameitten ja rehevien vesien petokala. Laajentanut elinaluettaan pohjoiseen viime vuosina runsaista istutuksista ja suotuisista lämpimistä kesistä johtuen. 50 cm kuha painaa kilon verran, suurimmat 10 kg. Nappaa mielellään syvällä uitettuun jigiin, mutta jää hyvin kiinni myös verkkoon. Ravintoloiden gourmetruokaa.

Näistä tunnistat kuhan:

1. Piikikäs etummainen selkäevä
2. Täpliä selkäevässä ja pyrstössä
3. Sukkulamainen vartalo

Lahna

Vesien rehevöitymisen myötä runsastunut voimakkaasti meren ulkosaaristoa myöten. Suosii reheviä vesiä, mutta viihtyy hyvin myös niukkaravinteisemmissakin. Liikkuu parvissa ja etsii ruokansa pohjalta. Tarttuu helposti onkeen, jonka syötti on viritetty pohjan läheisyyteen. Isoa lahnaa voi olla vaikea nostaa rannalle tavallisilla onkivälineillä. Vanhan kansan savu- ja uunikala.

Näistä tunnistat lahnan:

1. Litteä ruumis
2. Pitkä pyrstö
3. Pusuhuulet

Lohi

Kalojen kuninkaaksi kutsuttu vaelluskala, joka lisääntyy joessa ja kasvaa meressä tai järvenselillä tavallisesti 4–10 kiloiseksi. Lohi on vapaan veden kulkuri, jonka vaellus voi ulottua tuhansien kilometrien päähän kotijoesta. Lohta esiintyy Suomessa koko merialueella ja Vuoksen vesistössä.

Näistä tunnistat lohen:

1. Täplikäs selkä
2. Hopeiset kyljet
3. Koukkuleuka

Made

Pohjalla viihtyvä pitkäruumiinen kala, jonka iho on hyvin limainen eikä suomuja erota paljaalla silmällä. Mateella on leuan alla yksi viiksisäie. Madetta esiintyy sisävesissämme ja rannikollamme koko maan alueella.

Näistä tunnistat mateen:

1. Viiksisäie leuan alla
2. Pitkät selkä- ja peräevät
3. Kellertävä, ruskealaikkuinen iho

Muikku

Pieni hopeakylkinen kala, joka liikkuu parvissa. Voidaan saada saaliiksi lähinnä järviltä, mutta myös osasta merialueita. Muikku ja pieni siika näyttävät samanlaisilta, mutta muikun alaleuka on yläleukaa pidempi. Maukas ruokakala!

Näistä tunnistat muikun:

1. Pieni pää, isot silmät
2. Hopeiset kyljet ja musta selkä
3. Alaleuka on yläleukaa pidempi

Siika

Hopeakylkinen ja harmaaeväinen siika on suosittu ruokakala. Sitä voidaan kalastaa esimerkiksi pohjaongella, verkoilla ja pilkkimällä. Siika kuuluu lohikaloihin ja siltä löytyy selästä rasvaevä, joka sijaitsee selkäevän ja pyrstön välissä. Siian voi saada saaliiksi niin järvestä, merestä kuin joestakin.

Näistä tunnistat siian:

1. Hopeiset kyljet ja musta selkä
2. Pieni rasvaevä selkäevän ja pyrstön välissä
4. Yläleuka on alaleukaa pidempi

Silakka

Merialueella kaupallisen kalastuksen yleisin ja runsain saalislaji. Silakan suomut irtoavat helposti eikä sillä ole kylkiviivaa. Vatsan harjannetta peittäviä teräväreunaisia suomuja kutsutaan talkasuomuiksi. Kalan kyljet ovat hopeiset ja selkä on tumma. Silakat elävät meillä vain Itämeressä.

Näistä tunnistat silakan:

1. Hopeanhohtoinen pikkukala
2. Sinertävä selkä
3. Iso pää ja silmät

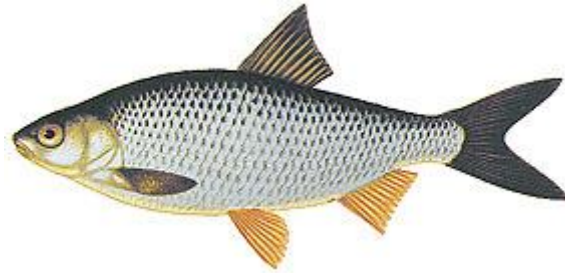

Särki

Tavallisin ja tutuin särkikalamme. Runsastunut voimakkaasti vesien rehevöitymisen myötä. Hauen herkkua. Tarttuu hanakasti jokaiseen onkeeseen. Ruokakalana aliarvostettu, vaikka herkullinen.

Näistä tunnistat särjen:

1. Punaiset silmät ja vatsaevät
2. Hopeanhoitoiset kyljet
3. Tumma selkä

Taimen

Täplikään taimenen voi saada saaliiksi merestä, järvestä, purosta tai joesta. Taimen on yleensä vaelluskala, mutta osa taimenista saattaa jäädä koko eliniäksi elämään jokeen ja silloin niitä kutsutaan tammukoiksi. Taimen muistuttaa ulkonäöltään lohta, mutta taimenella on runsaasti täpliä kylkiviivan ala- ja yläpuolella.

Näistä tunnistat taimenen:

1. Täplikäs ruumis
2. Tukeva pyrstö
3. Täplikäs selkäevä

